Suvestinė redakcija nuo 2015-10-02

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. 22-1009, i. k. 1121100NUTA00000171

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

DĖL VIEŠOJO VALDYMO TOBULINIMO 2012–2020 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2012 m. vasario 7 d. Nr. 171
Vilnius

Siekdama įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 metų veiklos prioritetų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1448 (Žin., 2010, Nr. 123-6285), 4 prioriteto „Modernus valstybės valdymas siekiant naujos paslaugų kokybės“ 3 kryptį ir užtikrinti nuoseklų ir kryptingą viešojo valdymo tobulinimo procesą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Patvirtinti Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programą (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 27 d. nutarimą Nr. 488 „Dėl Viešojo administravimo plėtros iki 2010 metų strategijos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 69-2399).
3. Pasiūlyti savivaldybėms dalyvauti įgyvendinant šiuo nutarimu patvirtintą programą.

MINISTRAS PIRMININKAS ANDRIUS KUBILIUS

VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS RAIMUNDAS PALAITIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2012 m. vasario 7 d. nutarimu Nr. 171

VIEŠOJO VALDYMO TOBULINIMO 2012–2020 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programa (toliau – Programa) parengta siekiant numatyti esminius viešojo valdymo pokyčius, kuriuos atlikti būtina, kad didėtų viešojo valdymo proceso efektyvumas ir geriau būtų tenkinami visuomenės poreikiai.

2. Viešojo valdymo procesų efektyvumą lemia viešojo valdymo institucijų ir visuomenės pastangos ir gebėjimai mažiausiomis sąnaudomis priimti ir įgyvendinti viešojo valdymo sprendimus, labiausiai atitinkančius visuomenės poreikius.

3. Programos parengimą lėmė:

3.1. Didėjantys visuomenės reikalavimai, kad viešojo valdymo institucijos, veikdamos atvirai ir atsakingai, efektyviai naudodamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšas (toliau – biudžeto lėšos), priimtų ir įgyvendintų visuomenės poreikius atitinkančius sprendimus ir teiktų geros kokybės administracines ir viešąsias paslaugas.

3.2. Poreikis tobulinti ne tik viešojo valdymo institucijų vykdomą viešojo administravimo (viešosios politikos įgyvendinimo) veiklą, tačiau ir kitus viešojo valdymo (viešosios politikos formavimo ir nustatymo) procesus, kad viešojo valdymo institucijos, dalyvaujant visuomenei ir kitoms interesų grupėms (nevyriausybinėms organizacijoms, verslo subjektams), priimtais ir įgyvendinamais sprendimais gebėtų patenkinti visuomenės poreikius.

3.3. Poreikis užtikrinti viešojo valdymo tobulinimo tęstinumą – nustatyti viešojo valdymo tobulinimo tikslus ir uždavinius, atsižvelgiant į Viešojo administravimo plėtros iki 2010 metų strategijos įgyvendinimo rezultatus.

4. Programos tikslai ir uždaviniai pagrįsti atliktos viešojo valdymo srities aplinkos analizės išvadomis. Programa atitinka Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 (Žin., 2012, Nr. 61-3050), ir 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 (Žin., 2012, Nr. 144-7430), prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ nuostatas.“

Punkto pakeitimai:
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

5. Programą sudaro 4 skyriai: „Bendrosios nuostatos“, „Programos tikslai ir uždaviniai“, „Programos įgyvendinimo vertinimo kriterijai“, „Programos įgyvendinimas ir atsakomybė“ ir priedas „Programos įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir siekiamų jų reikšmių sąrašas“.

6. Programoje vartojamos sąvokos:

Viešasis valdymas – visuma viešosios politikos nustatymo, formavimo ir (arba) dalyvavimo ją formuojant ir įgyvendinimo procesų, kuriuose dalyvaujant viešojo valdymo institucijoms ir visuomenei priimami ir įgyvendinami valdymo sprendimai ir teikiamos administracinės ir viešosios paslaugos.

Viešoji politika – valdymo sprendimais išreikšta suderinta viešojo valdymo institucijų ir visuomenės valia visuomenei ir visai valstybei svarbiems klausimams ir problemoms spręsti.

Viešojo valdymo institucijos – subjektai (valstybės politikai, valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos, pareigūnai, valstybės tarnautojai, valstybės ar savivaldybės įmonės,

viešosios įstaigos, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, asociacijos, akcinės bendrovės ir uždarosios akcinės bendrovės, kuriose valstybei ar savivaldybei priklauso daugiau kaip 50 procentų balsų visuotiniame akcininkų susirinkime), teisės aktų įgalioti dalyvauti viešojo valdymo procesuose.

II. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

7. Programos strateginis tikslas – užtikrinti visuomenės poreikius atitinkančios viešosios politikos nustatymą, formavimą ir efektyvų įgyvendinimą: didinti viešojo valdymo procesų atvirumą ir skatinti visuomenę aktyviai juose dalyvauti, teikti geros kokybės administracines ir viešąsias paslaugas, stiprinti strateginio mąstymo gebėjimus viešojo valdymo institucijose ir gerinti jų veiklos valdymą.

8. Pirmasis Programos tikslas – užtikrinti viešojo valdymo procesų atvirumą ir skatinti visuomenę aktyviai juose dalyvauti:

8.1. Teisės aktai įpareigoja valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas pateikti teisinę ir veiklos informaciją interneto svetainėse, tačiau šie reikalavimai visa apimtimi netaikomi valstybės ir savivaldybių įmonėms, viešosioms įstaigoms, kurių savininkė arba bent viena iš dalininkių yra valstybė ar savivaldybė, akcinėms bendrovėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kuriose valstybei ar savivaldybei priklauso daugiau kaip 50 procentų balsų visuotiniame akcininkų susirinkime.

8.2. 2010 metų gruodį – 2011 metų vasarį viešosios įstaigos „Transparency International“ Lietuvos skyriaus atliktos gyventojų apklausos duomenys rodo, kad 44 procentai šalies gyventojų mano, kad yra per daug informacijos, kurios valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos neviešina ir neteikia. Neaiški viešojo valdymo institucijų turimos informacijos apimtis, todėl neįmanoma nustatyti, kokią dar informaciją būtų tikslinga skelbti visuomenei.

8.3. Nėra vientisos Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) veiklos viešinimo politikos (dabar skelbiama informacija apie konkrečios institucijos ar įstaigos veiklą). Per mažai skelbiama informacijos apie valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų ir įmonių veiklos pokyčius.

8.4. Asmenims sudarytos teisinės sąlygos naudoti viešojo valdymo institucijų turimą informaciją komerciniais ir nekomerciniais tikslais, tačiau nenustatyta šių sąlygų atitiktis visuomenės poreikiams.

8.5. Ūkio ministerijos 2009 metais atliktoje sprendimų poveikio vertinimo kokybės, konsultacijų su visuomene ir interesų grupėmis būdų ir veiksmingumo analizėje nurodyta, kad konsultacijų su visuomene ir interesų grupėmis reglamentavimas galiojančiuose teisės aktuose gana fragmentiškas, dažniausiai rekomendacinio pobūdžio: nenustatytos aiškios konsultavimosi su visuomene procedūros. Be to, analizės duomenys rodo, kad net 47 procentai sprendimo projektų poveikio vertinimo rengėjų niekada nesikonsultuoja su visuomene dėl visų teisės aktų projektų.

8.6. Teisės aktai užtikrina visuomenei galimybę dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose tiek valstybės, tiek savivaldybių lygiu, tačiau visuomenė negali aktyviai ja pasinaudoti dėl pilietinės atsakomybės, lyderystės kompetencijų, žinių ir informacijos, reikalingos dalyvauti viešojo valdymo procesuose, stokos. Viešojo valdymo institucijos neatlieka sisteminių visuomenės dalyvavimo viešojo valdymo procesuose stebėjimų ir veiksmingumo vertinimų.

8.7. Teisės aktai, nustatantys seniūno, kaip karjeros valstybės tarnautojo, statusą, neužtikrina galimybės visuomenei vertinti seniūno veiklą ir atsižvelgiant į vertinimo rezultatus išreikšti nuomonę dėl jo veiklos tęstinumo. Be to, esamas seniūno veiklos teisinis reglamentavimas nenumato seniūno ir vietos bendruomenės tiesioginio bendravimo formų, o

tai neužtikrina seniūno veiklos skaidrumo ir didesnės atsakomybės visuomenei.

9. Uždaviniai pirmajam Programos tikslui pasiekti:

9.1. Užtikrinti viešojo valdymo institucijų veiklos skaidrumą ir viešosios informacijos prieinamumą visuomenei. Šis uždavinys bus įgyvendinamas šiomis pagrindinėmis kryptimis:

9.1.1. Nustatyti skelbiamos informacijos formą ir turinį. Kad visuomenei būtų prieinama visa su viešuoju interesu susijusi viešojo valdymo institucijų turima informacija, būtina nustatyti neviešinamos informacijos apimtį, priežastis, kodėl ji neviešinama, ir atitinkamai tobulinti šios srities teisinį reglamentavimą. Tikslinga nustatyti tam tikrų viešojo valdymo sektorių (visuomenės saugumo, sveikatos ir socialinės apsaugos, švietimo, kultūros ir kitų) informacijos svarbą visuomenei ir užtikrinti, kad tokia informacija visuomenei būtų teikiama laikantis bendrų standartų. Turėtų būti nustatyta, kokios visuomenei reikėtų viešojo valdymo institucijų informacijos, kurią būtų galima naudoti komerciniais ar nekomerciniais tikslais, t. y. pakartotinai naudoti, ir užtikrintas tinkamas šios srities teisinis reglamentavimas. Visuomenei turi būti skelbiama atsižvelgiant į turinį apibendrinta ir atitinkamai susisteminta informacija. Ji būtų teikiama visuomenei priimtiniausiu ir suprantamiausiu būdu ir forma.

9.1.2. Centralizuotai skelbti informaciją apie Vyriausybės veiklą. Didinant Vyriausybės veiklos atvirumą, informacija apie Vyriausybės veiklos prioritetų / Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimą ir priskirtų funkcijų atlikimą valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigose ir įmonėse turi būti skelbiama laikantis vienodos šios informacijos pateikimo visuomenei politikos. Išsamiausią veiklos informaciją (apie veiklos rezultatus, veiklos vertinimo rodiklius, vadovų darbo užmokestį ir kita) turėtų skelbti žemiausiosios valstybės vykdomosios valdžios sistemos grandies įstaigos ir įmonės. Informacija apie šių įstaigų ir įmonių, taip pat ir ministerijų, veiklą turėtų būti susisteminta pagal atitinkamus Vyriausybės veiklos parametrus ir skelbiama centralizuotai. Taip pat turi būti svarstomos informacijos centralizuoto skelbimo savivaldos lygiu galimybės, numatytos atitinkamos priemonės ir būdai.

9.2. Skatinti visuomenę, ypač nevyriausybines organizacijas ir vietos bendruomenes, dalyvauti viešojo valdymo procesuose. Šis uždavinys bus įgyvendinamas šiomis pagrindinėmis kryptimis:

9.2.1. Užtikrinti konsultavimąsi su visuomene ir didinti jos dalyvavimo viešojo valdymo procesuose galimybes. Bus tobulinamas konsultacijų su visuomene teisinis reglamentavimas – nustatyti pagrindiniai konsultavimosi principai, terminai, standartai. Su visuomene turėtų būti konsultuojamasi ne tik dėl teisės aktų projektų, tačiau ir kitais jai rūpimais klausimais (pavyzdžiui, mokesčių keitimo, pensijų dydžio, verslo sąlygų keitimo, švietimo reformos ir kitais). Kad būtų užtikrintas konsultacijų veiksmingumas, bus viešinami konsultuojantis su visuomene gauti ir įgyvendinti pasiūlymai, konsultuojantis naudojamos naujos technologijos. Kad visuomenė aktyviau dalyvautų viešojo valdymo procesuose, bus stiprinama jos pilietinė branda, ugdomas pilietinis sąmoningumas – jai suteikiama žinių apie valstybės turimos informacijos naudojimo ir gyventojų dalyvavimo viešojo valdymo procesuose galimybes. Visuomenės švietimas šiais klausimais turėtų būti pradėtas jau mokyklose ir stiprinamas kitais švietimo sistemos lygiais. Kad visuomenė galėtų reikšti nuomonę apie teikiamų paslaugų kokybę, bus rūpinamasi, kad jos atstovai kuo aktyviau dalyvautų valdant įstaigas, teikiančias švietimo, sveikatos, socialinės apsaugos, viešojo saugumo paslaugas, didėtų šių įstaigų tarybų vaidmuo.

Punkto pakeitimai:

Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

9.2.2. Nustatyti ir įgyvendinti priemones, skatinančias gyventojus ir vietos bendruomenes dalyvauti sprendžiant viešuosius vietos reikalus. Bus stebimas gyventojų dalyvavimo sprendžiant vietos viešuosius reikalus procesas, jo tendencijos, skatinamos naujos dalyvavimo formos ir būdai, prireikus – tobulinamas teisinis šių santykių reglamentavimas.

Didinant seniūnų atskaitomybę seniūnijos bendruomenei, bus tobulinamas seniūnų veiklos teisinis reglamentavimas – tiksliau apibrėžtos seniūnijų ir seniūnų funkcijos, aiškiau nustatytos seniūnų pareigos, teisės ir atsakomybė, kad seniūnai turėtų pakankamai įgaliojimų veikti atsižvelgdami į vietos gyventojų interesus ir būtų atskaitingi bendruomenei.

Punkto pakeitimai:

Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

9.2.3. Stiprinti bendruomenės narių gebėjimus ir ugdyti vietos lyderius. Kad aktyviau būtų keliamos ir sprendžiamos bendruomenei svarbios problemos, būtina stiprinti bendruomenės atstovų lyderystės ir iniciatyvumo kompetencijas.

9.2.4. *Neteko galios nuo 2013-04-14*

Punkto naikinimas:

Nr. 292, 2013-04-10, Žin. 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

9.2.5. Stiprinti bendruomenių savivaldą. Siekiant įvertinti bendruomenių dalyvavimo viešojo valdymo procesuose veiksmingumą, bus stebimi jų dalyvavimo minėtuose procesuose pokyčiai, skleidžiama geroji viešojo valdymo institucijų ir bendruomenių bendradarbiavimo patirtis, tiriamas kartu su visuomene priimtų sprendimų įgyvendinimo rezultatyvumas.

10. Antrasis Programos tikslas – užtikrinti visuomenės poreikius atitinkančių paslaugų teikimą:

10.1. Viešojo valdymo institucijos per mažai domisi, ar paslaugų vartotojus tenkina teikiamų paslaugų kokybė. Vidaus reikalų ministerijos 2010 metais atlikto tyrimo „Kokybės vadybos metodų taikymo Lietuvos viešojo administravimo institucijose / įstaigose stebėsena“ rezultatai rodo, kad net 56 procentai apklaustų institucijų nevykdė jokių paslaugų vartotojų apklausų šiuo klausimu, o apie 25 procentai institucijų net nenumato jų atlikti artimiausiu metu.

10.2. Viešojo valdymo institucijos, vadovaudamosi Viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis metodika, gali nuolat vertinti visuomenės pasitenkinimo paslaugų kokybe lygį, numatyti paslaugų kokybės tobulinimo būdus. Tačiau neanalizuojama, kaip ši metodika taikoma viešojo valdymo institucijose.

10.3. Nesant nustatytų minimalių paslaugų kokybės standartų, aiškių susitarimų tarp paslaugų vartotojų ir paslaugų teikėjų, visuomenei neugdomi paslaugų kokybės teisėti lūkesčiai.

10.4. Neinventorizuotos viešojo sektoriaus teikiamos paslaugos, nenustatytas tikslus jų kiekis, apimtis ir tikslingumas.

10.5. Neidentifikuoti visi esami ir galimi paslaugų teikėjai, nepakanka informacijos apie juos, kad visuomenė galėtų rinktis priimtiniausią paslaugos teikėją. Teisės aktai kai kuriais atvejais riboja verslo įmonių, nevyriausybinių organizacijų galimybes dalyvauti paslaugų teikimo procesuose. Tai mažina paslaugų teikėjų konkurenciją ir neužtikrina biudžeto lėšų efektyvaus naudojimo paslaugų teikimo srityje.

10.6. Teritoriniu požiūriu decentralizuotas paslaugų teikimas gali didinti laiko ir finansines sąnaudas visuomenei ir neužtikrina racionalaus biudžeto lėšų naudojimo. Paslaugos teikiamos neatsižvelgiant į tai, kur ir kaip visuomenei būtų patogu jas gauti.

10.7. Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2010 metais atlikto tyrimo „Pagrindinių administracinių ir viešųjų paslaugų vertinimas“ ataskaitos duomenys rodo, kad kai kurių gyventojams itin svarbių paslaugų teikimo perkėlimo į elektroninę erdvę lygis žemas (pavyzdžiui, santuokos, gimimo liudijimų išdavimas – 1 lygis).

10.8. Neužtikrinama, kad tinkamai būtų įgyvendintos teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios vieno langelio principo taikymą, aptarnavimo kokybės vertinimą, nustatančios aptarnavimo terminus. Ministro Pirmininko tarnybos 2011 metais inicijuoto

Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių poveikio vertinimo išvadose nurodytos konkrečios minėtų nuostatų įgyvendinimo problemos.

11. Uždaviniai antrajam Programos tikslui pasiekti:

11.1. Gerinti paslaugų kokybę taikant subsidiarumo principą ir kuo aktyviau į tai įtraukiant visuomenę. Šis uždavinys bus įgyvendinamas šiomis pagrindinėmis kryptimis:

11.1.1. Nustatyti viešųjų paslaugų kokybės standartus ir optimizuoti teikiamų paslaugų apimtį. Kad visuomenei būtų aišku, kokios paslaugų kokybės ji gali tikėtis iš paslaugų teikėjų, turi būti plėtojamas paslaugas teikiančių įstaigų ir paslaugų vartotojų dialogas, ieškoma bendrų sutarimų dėl teikiamų paslaugų kokybės, teikimo būdo. Piliečių chartijos turėtų tapti priemone minėtiems paslaugų teikėjų ir vartotojų susitarimams įtvirtinti ir viešinti. Paslaugų teikėjai, atsižvelgdami į teisės aktuose nustatytą paslaugos teikimo režimą, turi ieškoti būdų, kaip paslaugas teikti kuo palankesnėmis visuomenei sąlygomis. Turi būti tobulinami viešojo valdymo sektorių administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo režimai ir jais remiantis formuojami ir visuomenei skelbiami minimalūs atitinkamų paslaugų kokybės standartai, sudaromas minimalių paslaugų kokybės standartų rinkinys ir pagal jį vertinami sveikatos priežiūros, švietimo, socialinių ir kitų paslaugų teikėjai. Paslaugų teikėjai turėtų ne tik vadovautis paslaugų kokybės standartais, bet ir įsipareigoti paslaugų vartotojams jų laikytis. Siekiant ribotais finansiniais ištekliais teikti geros kokybės paslaugas, bus optimizuojama teikiamų paslaugų apimtis, nuolat analizuojamos paslaugų teikimo procedūros, vertinamas teikiamų paslaugų tikslingumas, tiriama jų atitiktis visuomenės poreikiams.

11.1.2. Užtikrinti nuolatinę paslaugų kokybės stebėseną ir vertinimą. Siekiant užtikrinti visuomenės poreikius atitinkančią paslaugų kokybę tiek valstybės, tiek savivaldybių lygiu, bus nuolat vertinama paslaugų kokybė, matuojami pasitenkinimo paslaugomis rodikliai, stebima, kaip paslaugų teikėjai laikosi įsipareigojimų teikti tam tikros kokybės paslaugas, tiriami kintantys paslaugų vartotojų poreikiai ir lūkesčiai. Kasmet bus atliekamos paslaugų vartotojų apklausos apie paslaugas teikiančias įstaigas, šių apklausų rezultatai viešai skelbiami ir pagal juos reitinguojamos paslaugas teikiančios įstaigos. Įgyvendintos paslaugų kokybės gerinimo iniciatyvos turi atsispindėti paslaugas teikiančių įstaigų vadovų veiklos rezultatuose.

11.1.3. Užtikrinti vienodas konkurencijos sąlygas visiems paslaugų teikėjams. Siekiant užtikrinti sąžiningos konkurencijos sąlygas visiems paslaugų teikėjams, bus identifikuojami visi esami ir galimi paslaugų teikėjai, keičiamos teisės aktų nuostatos, ribojančios galimų paslaugų teikėjų teises teikti viešąsias paslaugas, – sudarytos sąlygos privatiems ir pelno nesiekiantiems subjektams aktyviau dalyvauti paslaugų teikimo procese. Paslaugų teikėjai, gebėsiantys pasiūlyti nustatytus standartus atitinkančią paslaugų kokybę, konkurencinėmis sąlygomis varžysis su kitais galimais paslaugų teikėjais dėl atitinkamos paslaugos teikimo. Siekiant sudaryti visuomenei daugiau galimybių rinktis norimą paslaugą ir jos teikėją ir didinti paslaugų teikėjų konkurenciją, kur įmanoma bus taikomas toks paslaugų finansavimo modelis, kai biudžeto lėšos už konkrečias paslaugas paskirstomos potencialiems paslaugos gavėjams, o ne jas teikiančioms įstaigoms. Taigi paslaugų teikimas bus finansuojamas laikantis principo „pinigai seka paskui paslaugą“. Bus vertinama, ar efektyviai teikiamos savivaldybių paslaugos. Nustačius, kad paslaugos galėtų būti teikiamos efektyviau, bus svarstoma galimybė šias paslaugas perduoti kitiems galimiems paslaugų teikėjams.

11.2. Gerinti asmenų aptarnavimo viešojo valdymo institucijose kokybę ir didinti teikiamų paslaugų prieinamumą visuomenei. Šis uždavinys bus įgyvendinamas šiomis pagrindinėmis kryptimis:

11.2.1. Plėsti elektroninių paslaugų teikimą ir didinti jų prieinamumą įgyvendinant Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d.

nutarimu Nr. 244 „Dėl Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ patvirtinimo“, nuostatas.
Punkto pakeitimai:
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292
Nr. 1027, 2015-09-28, paskelbta TAR 2015-10-01, i. k. 2015-14570

11.2.2. Centralizuoti paslaugų teikimą – kurti viešųjų paslaugų centrus. Tam tikrose šalies teritorijose, kur paslaugų prieinamumo klausimas aktualiausias, paslaugų teikimas turi būti centralizuojamas – formuojami paslaugų centrai. Kad paslaugų centrų galimybėmis būtų naudojamasi kuo optimaliau, tam tikrais atvejais jų funkcijas galėtų atlikti privatūs paslaugų teikėjai, turintys išplėtotą regioninių padalinių tinklą.

11.2.3. Užtikrinti asmenų aptarnavimo kokybę – taikyti vieno langelio principą. Siekiant išlaikyti deramą ūkio subjektų, piliečių ir kitų asmenų aptarnavimo institucijose lygį, ir toliau bus skatinama juos aptarnauti vieno langelio principu, užtikrinant esmines šio principo įgyvendinimo nuostatas – kad kuo daugiau viešojo valdymo institucijų (valstybės tarnautojų) informaciją, reikalingą prašymams nagrinėti ir (ar) sprendimams priimti, gautų pačios, neprašydamos to padaryti ūkio subjektų, piliečių ar kitų asmenų. Aptarnavimo kokybei užtikrinti toliau bus tobulinamas šios srities teisinis reglamentavimas – tikslinami prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo valdymo institucijose terminai, tobulinimas viešojo valdymo institucijų atliekamas aptarnavimo kokybės vertinimas. Bus užtikrinta, kad viešojo valdymo institucijų turimi duomenys apie fizinius ir juridinius asmenis būtų prieinami kitoms viešojo valdymo institucijoms, teikiančioms paslaugas esant įvairiems gyvenimo įvykiams (įmonės steigimas, darbo netekimas, darbo paieška ir kita). Siekiant užtikrinti efektyvius informacijos ir duomenų mainus tarp viešojo valdymo institucijų, bus svarstomos galimybės viešajame valdyme diegti sąveikius duomenų, informacijos ir žinių apsikeitimo teisinius, organizacinius, semantinius ir techninius sprendinius.

12. Trečiasis Programos tikslas – stiprinti strateginį mąstymą viešojo valdymo institucijose ir gerinti jų veiklos valdymą.

12.1. Viešojo valdymo institucijos imasi priemonių savo veiklai gerinti ir jos efektyvumui užtikrinti: taiko strateginį planavimą, vidaus ir išorės auditą, diegia šiuolaikinius veiklos valdymo metodus ir naujas technologijas, atlieka veiklos valdymo efektyvumo analizes ir kita. Tačiau jų veikla per mažai orientuota į rezultatus, stinga kryptingo veiklos tobulinimo atsižvelgiant į veiklos vertinimo išvadas.

12.2. Kad viešojo valdymo institucijos gebėtų priimti ir įgyvendinti visuomenės poreikiais ir kitais įrodymais pagrįstus sprendimus, reikia tam tikrų valstybės tarnybos gebėjimų ir kompetencijos, užtikrinančios valstybės tarnybos profesionalumą.

12.3. Visuomenei sunku tinkamai atstovauti savo interesams, suvokti savo teises ir pareigas dėl nepakankamai aiškaus teisinio reglamentavimo. Įgyvendinant geresnio reglamentavimo principus, tobulinamos teisės aktų projektų rengimo, teisės aktų priėmimo ir įgyvendinimo procedūros, didinamas teisinio reguliavimo veiksmingumas – paprastinami galiojančių teisės aktų reikalavimai, teisėkūros procese skatinama konsultuotis su visuomene, atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Nors viešojo valdymo institucijos vertina numatomo teisinio reguliavimo poveikį, tačiau dažnai poveikio vertinimo pažymos užpildomos formaliai, poveikio vertinimai neatitinka numatomo teisinio reguliavimo svarbos, neužtikrinama jų kokybė, atliktais vertinimais nesiremiama priimant sprendimus. Be to, valstybės tarnyboje stokojama poveikio vertinimui atlikti reikalingų kompetencijų. Nors teisės aktuose nustatytos minėtos priemonės geresnio reglamentavimo principams įgyvendinti taikomos, tačiau jos planuojamos nenuosekliai, nepakankamas jų parengimo ir įgyvendinimo tarpinstitucinis koordinavimas, kokybės kontrolė.
Punkto pakeitimai:
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

12.4. Įgaliotos viešojo valdymo institucijos reguliuoja itin daug visuomeninio gyvenimo sričių. Tai uždeda administracinę ir kitą reguliavimo naštą viešojo valdymo institucijoms, piliečiams ir kitiems asmenims, ūkio subjektams, didina viešojo valdymo institucijų veiklos apimtį ir valdymo išlaidas. Viešojo valdymo institucijos, veikiančios valstybės lygiu, imasi priemonių, siekdamos mažinti administracinę naštą piliečiams, kitiems asmenims ir ūkio subjektams: nustatomi administracinės naštos mažinimo tikslai, atliekami administracinės naštos skaičiavimai, rengiami ir įgyvendinami pasiūlymai dėl administracinės naštos mažinimo galimybių. Tačiau savivaldybių lygiu administracinės naštos mažinimo iniciatyvos kol kas neįgyvendindamos.

12.5. Daugelis viešojo valdymo institucijų atliekamų funkcijų nesusietos su laukiamais rezultatais ir visuomenės poreikiais, todėl negali būti nustatytas jų veiksmingumas ir socialinis poveikis. Viešojo valdymo institucijos nepakankamai efektyviai ir taupiai atlieka su visuomenės poreikių tenkinimu tiesiogiai nesusijusias bendrąsias funkcijas, tai didina viešojo valdymo išlaidas ir neužtikrina institucijų veiklos efektyvumo.

12.6. Savivaldybių institucijų veiklos efektyvumo stoką lemia didelė veiklos apimtis dėl teikiamų paslaugų gausos, fragmentiškai taikomi strateginio planavimo principai, nesubalansuotas savivaldybių veiklos laisvių ir atskaitomybės visuomenei ir valstybei santykis.

12.7. Ne visų viešojo valdymo institucijų administracinės struktūros yra optimalios. Kai kurių valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų struktūros pernelyg hierarchinės, dėl to sunku priimti sprendimus, plėtoti komandinio darbo kultūrą.

12.8. Valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigos, kuriose dirba ne daugiau kaip 20 darbuotojų, tinkamai atlieka joms pavestas funkcijas, tačiau dėl šių įstaigų gausos sunku užtikrinti gerus jų veiklos rezultatus, efektyvų veiklos koordinavimą ir joms skirtų išteklių naudojimą.

12.9. Daugelio valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų teritoriniai padaliniai veikia kaip atskiri juridiniai asmenys, o tai didina bendrą viešojo valdymo institucijų skaičių ir viešojo valdymo išlaidas. Be to, nenustatyta aiškių šių teritorinių padalinių steigimo principų, juose laikomasi skirtingų veiklos valdymo standartų.

12.10. Teisės aktai reglamentuoja valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų ir įmonių vadovų atlyginimo nustatymą, tačiau nėra bendros sistemos, kuri leistų skaidriai susieti jų darbo užmokestį su darbo sudėtingumu ir atsakomybe.

12.11. Viešojo valdymo institucijose vyrauja biurokratinė bendradarbiavimo kultūra, neplėtojamos kitos, neįprastos bendradarbiavimo ir komunikavimo formos, per mažai naudojamasi naujų technologijų galimybėmis šioje srityje.

12.12. Neatliekami sisteminiai valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų ir įmonių veiklos veiksmingumo vertinimai, taigi neužtikrinama nuolatinė jų veiklos priežiūra, veiklos tobulinimas.

12.13. Vykdomos pavienės viešojo valdymo institucijų veiklos rezultatų ir jų struktūros pokyčių stebėsenos iniciatyvos, tačiau siekiant užtikrinti viešojo valdymo kokybę būtina valstybės lygiu stebėti ir vertinti viešojo valdymo pokyčius ir numatyti neigiamų pasekmių prevencijos priemones.

12.14. Teisės aktų reglamentuojama valstybės tarnautojų darbo užmokesčio sistema šiuo metu nekonkurencinga ir nemotyvuojanti. Darbo užmokestis nepriklauso nuo pasiektų rezultatų, todėl valstybės tarnautojų veikla orientuota į procesą, bet ne į rezultato siekimą. Be to, esama darbo užmokesčio sistema nepatraukli – neskatina naujų išsilavinusių asmenų rinktis valstybės tarnybą ir nepadeda joje išlaikyti jau dirbančių kvalifikuotų valstybės tarnautojų.

12.15. Teisės aktai visiems asmenims, pretenduojantiems į valstybės tarnybą, nustato

vienodą atrankos procedūrą, nesvarbu, kurias siekiama eiti pareigas, todėl tiek asmuo, pretenduojantis į žemesnės kategorijos pareigas, tiek asmuo, siekiantis vadovaujančių pareigų, egzaminuojami tokia pat tvarka, nors į vadovaujančias pareigas ypač svarbu atrinkti vadovauti gebantį asmenį.

13. Uždaviniai trečiajam Programos tikslui pasiekti:

13.1. Diegti į rezultatus orientuotą ir įrodymais grįstą valdymą. Šis uždavinys bus įgyvendinamas šiomis pagrindinėmis kryptimis:

13.1.1. Plačiau naudoti informaciją apie viešojo valdymo institucijų veiklos rezultatus ir jos analizės duomenis. Viešojo valdymo institucijų veiklos vertinimo tikslas turi būti ne vien atsiskaitymas, jis turėtų parodyti, kaip informacija apie veiklą naudojama valdymo sprendimams priimti. Ypač svarbu užtikrinti, kad šia informacija būtų vadovaujamasi nustatant veiklos prioritetus ir priimant strateginius sprendimus. Įrodymais grįsta informacija leistų užsibrėžti tinkamiausius tikslus ir pasirinkti efektyviausius būdus, kaip jų siekti. Informacija apie veiklą ir toliau turėtų būti naudojama pavienių viešojo valdymo institucijų ir Vyriausybės lygiu Vyriausybės veiklos prioritetams nustatyti, struktūrinėms reformoms įgyvendinti, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui rengti.

13.1.2. Mažinti reglamentavimą ir gerinti teisės aktų kokybę. Teisėkūros procesas turi būti pagrįstas analize, konsultacijomis su visuomene, kokybiškai atspindėti pasirinktą problemos sprendimo būdą ir reglamentavimo tikslą. Turi būti siekiama mažinti keičiamų teisės aktų ir gerinti priimamų naujų kokybę. Priimant viešosios politikos sprendimus, turi būti vertinama, ar jiems įgyvendinti būtinas atitinkamas reglamentavimas. Rengiant naujus teisės aktus, turi būti vengiama imperatyvaus detalaus reglamentavimo ir ieškoma alternatyvių sprendimų, pavyzdžiui, rengti rekomendacijas, gaires ar kitus metodinius dokumentus. Esami teisės aktai turi būti kryptingai persvarstomi siekiant įvertinti atitinkamų visuomeninių santykių dereguliavimo galimybes ar juos supaprastinti ir konsoliduoti.

Kiekviena nauja reguliavimo iniciatyva turi būti vertinama administracinės naštos piliečiams ir kitiems asmenims, ūkio subjektams ir viešojo valdymo institucijoms požiūriu. Prireikus nustatyti naujus teisės aktų reikalavimus, didinančius administracinę naštą ūkio subjektams, proporcingai turės būti atsisakoma kitų administracinę naštą šiems ūkio subjektams nustatančių reikalavimų (turi būti panaikinama ne mažiau reikalavimų, nei nustatoma naujų). Siekiant įvertinti, ar tam tikro sektoriaus reguliavimas atitinka keliamus tikslus, nustatyti įgyvendinimo problemas ir užtikrinti optimalų ir darnų teisinį reguliavimą, bus atliekamos reguliavimo tinkamumo patikros, apimančios ne pavienius teisės aktus, bet ištisus sektorius; bus vertinama ir mažinama teisės aktų prisitaikymo ir įgyvendinimo sąnaudų uždedama našta, nepagrįstų teisės aktų reikalavimų vykdymo sąnaudos, ypač smulkiems ir vidutiniams ūkio subjektams; daug dėmesio skiriama galutiniam vartotojui (pavyzdžiui, ūkio subjektui, piliečiui ar kitam asmeniui), siekiant palengvinti teisės aktų reikalavimų vykdymą.

13.1.3. Stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir skatinti sutarimo kultūrą. Siekiant užtikrinti efektyvų tarpinstitucinį bendradarbiavimą, bus plėtojama vidinė ir išorinė komunikacija naudojantis naujų technologijų teikiamomis galimybėmis, skleidžiama geroji valdymo patirtis, viešojo valdymo institucijose įgyvendinamos mokymosi vieniem iš kitų iniciatyvos. Glaudesnis tarpinstitucinis bendradarbiavimas turi būti skatinamas kuriant kompetencijų tinklus, kurių dalyviai ne tik taikytų viešojo valdymo naujoves, bet ir dalytųsi žiniomis ir gerąja patirtimi, kaip spręsti tam tikrus klausimus. Prioritetinėse viešosios politikos srityse, kai problema kyla veikiama įvairių socialinių-ekonominių veiksnių, turi būti kuo plačiau derinamos nuomonės ir ieškoma sutarimo. Siekiant tokias problemas spręsti, bus keliami horizontalieji tikslai ir jiems pasiekti telkiami įvairių institucijų gebėjimai. Po išsamių diskusijų pasirinkus geriausią problemos sprendimo būdą, darbo grupių bendradarbiavimas bus skirtas konkretiems rezultatams, kai reikia skirtingų institucijų gebėjimų, pasiekti. Siekiant priimti tinkamus sprendimus, esant būtinybei bus kuriami analitiniai centrai (naujos

institucijos nebus steigiamos, tačiau bus telkiami vienoje vietoje tam tikros kompetencijos darbuotojai), valdantys tinkamiems valdymo sprendimams priimti ar įgyvendinti reikalingą informaciją ir teikiantys siūlymus dėl jų.

13.1.4. Gerinti viešojo valdymo institucijų veiklos organizavimą – diegti projektinį ir procesų valdymą. Siekiant viešojo valdymo institucijų tikslų, turi būti ieškoma veiklos metodų, padėsiančių pasirinkti geriausią būdą, kaip organizuoti veiklą, ir sutelkti reikiamus išteklius jai vykdyti. Viešojo valdymo institucijos turi atskirti projektinę ir funkcinę veiklą ir ją vykdyti pagal atitinkamus veiklos valdymo metodus. Projektinei veiklai, kai viešojo valdymo institucijose atliekami pokyčiai ar kuriami nauji produktai, šios institucijos turėtų taikyti projektinio valdymo principus. Funkcinei veiklai, kai vykdoma rutininė veikla ir atliekami kartotiniai procesai, jos turėtų taikyti procesų valdymą. Viešojo valdymo institucijos bus skatinamos aktyviai naudoti šiuos ir kitus naujausius veiklos valdymo metodus ir būdus.

Viešasis valdymas bus modernizuojamas naudojantis naujų technologijų teikiamomis galimybėmis. Informacinių ir ryšių technologijų naudojimas viešajam valdymui turėtų būti sisteminis, efektyvus ir saugus, pagrįstas asmens privatumo užtikrinimu ir patikimu asmenų identifikavimu elektroninėje erdvėje.

13.1.5. Užtikrinti viešojo valdymo institucijų veiklos kokybės vertinimą ir išryškinti jos svarbą viešajam valdymui. Kokybės vadybos metodų taikymas viešajam valdymui turi būti suvokiamas kaip diegimas integruotos veiklos valdymo sistemos, kuri padeda susieti skirtingą veiklos informaciją, ypač išryškindama veiklos kokybės aspektą, ir naudojama veiklos tobulinimo sprendimams priimti. Viešojo valdymo institucijos turi užsitikrinti grįžtamąjį ryšį su paslaugų vartotojais, vertindamos jų pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis, tirdamos pasitikėjimą vykdoma veikla ar kitais būdais nustatydamos visuomenės nuostatų pokyčius. Taigi viešojo valdymo institucijos ir toliau turi būti skatinamos taikyti kokybės vadybos metodus, skleidžiama geroji nacionalinė ir tarptautinė šios srities patirtis.

13.2. Nuolat didinti viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumą. Šis uždavinys bus įgyvendinamas šiomis pagrindinėmis kryptimis:

13.2.1. Tobulinti institucinę sandarą, optimizuoti įstaigų tinklą. Optimizuojant viešojo valdymo institucinę sandarą, bus patikslinta Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcija, nustatytas aiškus skirtingų tipų įstaigų steigimo, kontrolės, autonomijos ir kitų principų nustatymo modelis. Bus optimizuojama ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių įstaigų sistema, persvarstomos šių įstaigų funkcijos, šalinamas jų dubliavimasis, didinama minėtų įstaigų atsakomybė. Siekiant racionaliau naudoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas, bus vertinamas valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų teritorinių padalinių, kaip atskirų juridinių asmenų, veiklos tikslingumas, plečiamos teritoriniu principu veikiančių viešojo valdymo institucijų veiklos teritorinės ribos. Siekiant didinti valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų veiklos efektyvumą, bus svarstoma galimybė palaipsniui šias įstaigas pertvarkyti, mažinti tų įstaigų, kuriose dirba mažiau kaip 20 darbuotojų. Bus persvarstytos „piramidinės“ valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų administracijų struktūros ir mažinama hierarchinių lygių tarp aukščiausiųjų vadovų ir darbuotojų.

Punkto pakeitimai:
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

13.2.2. Optimizuoti viešojo valdymo institucijų atliekamas funkcijas, nuolat vertinti ir tobulinti šių institucijų valdymą ir gebėjimus. Siekiant mažinti viešojo valdymo apimtį ir išlaidas, bus sistemingai persvarstomos viešojo valdymo institucijų atliekamos funkcijos ir prireikus šalinamas jų dubliavimas. Siekiant nustatyti, ar sėkmingai valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigos ir įmonės savo veikla prisideda prie Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo, ar efektyviai atlieka joms priskirtas funkcijas, ar pasiekiami šių įstaigų ir

įmonių vykdomo teisinio reguliavimo tikslai, kokios jų galimybės sėkmingai veikti ateityje, bus vertinama šių įstaigų ir įmonių veikla (rezultatai) ir gebėjimai (valdymas).

Bus tobulinamas strateginio planavimo diegimas savivaldybėse, stiprinamos savivaldybių darbuotojų šios srities kompetencijos. Savivaldybių veiklai vertinti bus nustatyti savivaldybių veiklos vertinimo kriterijai, kuriais remiantis bus atliekamas jų veiklos tyrimas ir vertinimas, ir visuomenei skelbiami jo rezultatai. Siekiant didinti seniūnų veiklos efektyvumą, bus tobulinamos seniūnų veiklos planavimo procedūros.

Kad būtų užtikrinta pusiausvyra tarp savivaldybių veiklos laisvių ir atskaitomybės valstybei ir visuomenei, perduodant ar priskiriant savivaldybėms funkcijas ir teises, kartu bus nustatoma savivaldybių institucijų atsakomybė už tinkamą šių funkcijų atlikimą, taip pat tobulinama savivaldybių veiklos administracinė priežiūra. Bus siekiama, kad Vyriausybės atstovo ir savivaldybių sąveika būtų pagrįsta abipusiu bendradarbiavimu, akcentuojant administracinės priežiūros prevencinę veiklą.

Viešojo valdymo kokybei užtikrinti bus stebimi ir vertinami viešojo valdymo pokyčiai ir numatomos neigiamų pasekmių prevencijos priemonės.

Punkto pakeitimai:
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

13.2.3. Didinti viešajam valdymui skiriamų išteklių valdymo efektyvumą. Užtikrinant efektyvų viešojo valdymo išteklių valdymą, bus centralizuojamas valstybės nekilnojamojo turto valdymas, analizuojami savivaldybių tam tikrų rūšių turto valdymo procesai ir prireikus svarstoma galimybė juos tobulinti. Bus centralizuojamos valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų atliekamos bendrosios funkcijos (viešųjų pirkimų, personalo valdymo, buhalterinės apskaitos tvarkymo, informacinių ir ryšių technologijų ir kitos).

Siekiant užtikrinti tinkamą ir ilgalaikį viešojo valdymo institucijų turimos informacijos naudojimą, bus parengti bendri institucijos turimos informacijos valdymo standartai. Taupant viešajam valdymui skirtas lėšas, bus vertinama, ar jos veiksmingai naudojamos, siekiama „už mažiau padaryti geriau“. Taupant naujoms technologijoms diegti skirtus išteklius ir lėšas, bus diegiama šiuolaikiška informacinių ir ryšių technologijų sąveikumo sistema, pagrįsta standartais ir sutartais principais (LST/ISO IT valdymo standartas 38500:2008), ir siekiama, kad programinės įrangos produktai, reikalingi viešojo valdymo institucijų veiklos valdymui gerinti, būtų įsigyjami palankiausiomis sąlygomis. Siekiant mažinti informacinių ir ryšių technologijų tvarkytojų funkcijų, bus taikomi veiklos ir minėtų technologijų sujungimo į bendrą įstaigų architektūrą metodai (TOGAF, COBIT, ITIL ir kiti).

Punkto pakeitimai:
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

13.2.4. Sustiprinti valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų ir įmonių atskaitomybę ir gerinti jų valdymą. Tobulinant šių įstaigų ir įmonių vadovų veiklos priežiūrą, bus nustatomos jų ir įmonių valdybos narių kadencijos, tačiau neribojamas jų skaičius. Bus svarstoma galimybė nustatyti minėtų įstaigų vadovų pavaduotojų ir aukštesnės grandies vadovų kadencijas. Tobulinant valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų ir įmonių valdymą, bus nustatyti bendri šių įstaigų ir įmonių vadovų atrankos, jų veiklos susiejimo su rezultatais, veiklos vertinimo, informavimo apie rezultatus principai. Minėtų įstaigų ir įmonių vadovus atrinks formuojami atrankos kompetencijų centrai, gebantys teikti ministrams profesionalius siūlymus dėl minėtų įstaigų ir įmonių vadovų atrankos, jų veiklos rezultatų, darbo užmokesčio ir kitko.

Tobulinant valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigų ir įmonių vadovų darbo apmokėjimo sistemą, šių vadovų pareigybės turėtų būti suskirstytos pagal veiklos apimtį, palygintas vadovų darbo užmokestis su privataus sektoriaus vadovų darbo užmokesčiu, vadovų darbo užmokestis susietas su pasiektais veiklos rezultatais ir palaipsniui suformuota

bendra vadovų apmokėjimo už darbą politika. Be to, turi būti tobulinama ir viešinama ir kitų šių įstaigų ir įmonių darbuotojų darbo apmokėjimo politika.

Siekiant didinti ir kitų viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumą, bus persvarstomi ir savivaldybių įstaigų ir įmonių veiklos valdymo principai, kuriamas šių įmonių ir įstaigų vadovų skyrimo ir vertinimo modelis.

13.3. Didinti valstybės tarnybos patrauklumą – orientuoti ją į visuomenės poreikius ir veiklos rezultatus, diegti naujoves, didinti jos lankstumą ir kompetenciją. Šis uždavinys bus įgyvendinamas šiomis pagrindinėmis kryptimis:

13.3.1. Stiprinti aukštesniųjų kategorijų ir vadovaujančiųjų valstybės tarnautojų grandį. Viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumas daugiausia priklauso nuo institucijose dirbančių vadovų, todėl labai svarbu, kad tokias pareigas eitų kompetentingi ir kvalifikuoti asmenys, kuriems taikomos specialios priėmimo į pareigas, karjeros, tarnybinės veiklos vertinimo ir mokymo nuostatos. Siekiant šių tikslų, bus tobulinamos aukštesniųjų kategorijų ir vadovaujančiųjų valstybės tarnautojų atrankos ir tarnybinės veiklos vertinimo procedūros. Jiems bus nustatyti konkurencingi atrankos reikalavimai, atitinkantys darbo rinkos realijas, ir įtvirtintos atskiros atrankos ir tarnybinės veiklos vertinimo procedūros. Siekiant užtikrinti viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumą, bus nustatytos tinkamos sąsajos tarp aukštesniųjų kategorijų ir vadovaujančiųjų valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos (užduočių) ir gautų rezultatų. Bus stiprinami aukštesniųjų kategorijų ir vadovaujančiųjų valstybės tarnautojų vadovavimo ir lyderystės gebėjimai – jiems organizuojami atitinkami privalomi mokymo renginiai.

Siekiant užtikrinti didesnį aukštesniųjų kategorijų ir vadovaujančiųjų valstybės tarnautojų mobilumą, bus nustatytos jų kadencijos, kurioms pasibaigus, jie bus rotuojami į kitas pareigas toje pat ar kitoje institucijoje ar įstaigoje.

13.3.2. Didinti valstybės tarnybos patrauklumą. Siekiant pritraukti į valstybės tarnybą išsilavinusių, kompetentingų ir imlių naujovėms asmenų, bus sukurta skaidri atrankos sistema, gebanti patikrinti ne tik pretendento į valstybės tarnautojo pareigas žinias, bet ir gebėjimus. Be to, pretendentams į žemesnes valstybės tarnautojų pareigas bus sumažinti patirties ir išsilavinimo reikalavimai, kai jie pagal atliekamas funkcijas nebūtini. Didinant valstybės tarnybos patrauklumą, bus siekiama plėtoti jau esamas ir diegti naujas valstybės tarnybos vertybes, tokias kaip lojalumas, politinis neutralumas, lankstumas, skaidrumas, efektyvumas ir kita.

13.3.3. Tobulinti karjeros planavimo ir darbo užmokesčio sistemas. Tobulinant valstybės tarnautojų karjeros planavimą ir darbo užmokesčio sistemą, bus diegiamas kompetencijų modelis ir taikomi kiti šiuolaikiški žmogiškųjų išteklių valdymo principai. Diegiant Lietuvos valstybės tarnybai optimalų kompetencijų modelį, bus nustatytos viešajam interesui svarbios valstybės tarnautojų kompetencijos ir mokymas labiau susietas su kompetencijų vadyba. Tobulinant valstybės tarnautojų lyderystės, žmogiškųjų išteklių valdymo, analitinio, strateginio mąstymo kompetenciją, tam, kad būtų efektyviai naudojamos mokymui skirtos Europos Sąjungos fondų ir programų lėšos, bus siekiama užtikrinti centralizuotą valstybės tarnautojų mokymą pagal nustatytus reikalavimus. Siekiant užtikrinti valstybės tarnybos stabilumą ir išsaugoti jos žmogiškuosius išteklius, bus persvarstyta motyvavimo / skatinimo sistema, atsižvelgiant į užsienio patirtį ir esamo teisinio reguliavimo netinkamo veikimo priežastis. Valstybės tarnautojų darbo užmokesčio sistema bus pakeista integruotesniu darbo užmokesčio modeliu – darbo užmokestis susietas su tarnybinės veiklos rezultatais, persvarstyta darbo užmokesčio struktūra ir tarnybinės veiklos vertinimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

13.3.4. Tobulinti statutinės valstybės tarnybos ir valstybės pareigūnų statuso reguliavimą. Bus siekiama kuo labiau vienodinti statutinių valstybės tarnautojų statuso

reguliavimą, atsižvelgiant į jų tarnybos ypatumų kompensavimo principą, o diferencijuotai reguliuoti tik tuos santykius, kurie pagal tarnybos pobūdį turi būti reguliuojami skirtingai, aiškiai apibrėžti statutinio valstybės tarnautojo sąvoką, kuo labiau suvienodinti valstybės pareigūnų statuso reguliavimą, atsižvelgiant į jų statuso išskirtinumą ir savarankiškumo būtinybę.

III. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

14. Programos įgyvendinimo vertinimo kriterijai ir siekiamos jų reikšmės 2016 ir 2020 metais pateikti priede. Priede nurodytos 2011 metų Programos įgyvendinimo vertinimo kriterijų rodiklių reikšmės rodo pradinę kriterijaus įgyvendinimo būklę, kurios pagrindu bus vertinama, ar jis pasiektas 2016 ir 2020 metais.

IV. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSAKOMYBĖ

15. Programos įgyvendinimą koordinuoja Vidaus reikalų ministerija (toliau – Programos koordinatorius).

16. Programa yra vidutinės trukmės planavimo dokumentas, nustatantis viešojo valdymo tobulinimo ateities kryptis. Programa įgyvendinama pagal Programos įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą arba Programos įgyvendinimo veiksmų planą, kurį, suderintą su atsakingomis už Programos uždavinių įgyvendinimą viešojo valdymo institucijomis, tvirtina vidaus reikalų ministras (toliau – Programos įgyvendinimo planas).

Į Programos įgyvendinimo planą įtraukiamos konkrečios Programai įgyvendinti reikalingos priemonės. Programos 11.2.1 papunkčio nuostatas įgyvendinančios priemonės, susijusios su informacinių ir ryšių technologijų sprendimais, skatinančiais visuomenę naudotis elektroninėmis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, numatomos Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ įgyvendinimo tarpinstituciniame veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 478 „Dėl Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 24 d. nutarimo Nr. 1281 „Dėl Lietuvos informacinės visuomenės plėtros 2011–2019 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios.

Punkto pakeitimai:
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292
Nr. 1027, 2015-09-28, paskelbta TAR 2015-10-01, i. k. 2015-14570

17. Už Programos uždavinių įgyvendinimą atsako viešojo valdymo institucijos, nurodytos Programos įgyvendinimo plane (toliau – atsakingos institucijos).

18. Programos įgyvendinimo priežiūrą atlieka vidaus reikalų ministro sudarytas Programos įgyvendinimo stebėsenos komitetas. Jį techniškai aptarnauja Programos koordinatorius.

19. Atsakingos institucijos teikia Programos koordinatoriui siūlymus dėl Programos uždavinius įgyvendinančių priemonių įtraukimo į Programos įgyvendinimo planą, šio plano priemonių pakeitimo, taip pat informaciją apie įvykdytas Programos įgyvendinimo plano priemones ir pasiektus rezultatus.

20. Programos koordinatorius:

20.1. vertina Programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo stebėsenos rezultatus ir prireikus inicijuoja Programos ir (arba) Programos įgyvendinimo plano pakeitimus;

20.2. teikia informaciją apie Programos įgyvendinimą Valstybės valdymo tobulinimo komisijai (Saulėlydžio komisijai), sudarytai Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 50 „Dėl Valstybės valdymo tobulinimo komisijos (Saulėlydžio komisijos) sudarymo“ (Žin., 2009, Nr. 13-514, Nr. 136-5929).

Skyriaus pakeitimai:

Nr. 1069, 2012-09-05, Žin., 2012, Nr. 106-5373 (2012-09-11), i. k. 1121100NUTA00001069

Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos
priedas
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 292
redakcija)

VIEŠOJO VALDYMO TOBULINIMO 2012–2020 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJŲ IR SIEKIAMŲ JŲ REIKŠMIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
1.	Užtikrinti visuomenės poreikius atitinkančios viešosios politikos nustatymą, formavimą ir efektyvų įgyvendinimą: didinti viešojo valdymo procesų atvirumą ir skatinti visuomenę aktyviai juose dalyvauti, teikti geros kokybės administracines ir viešąsias paslaugas, stiprinti strateginio mąstymo gebėjimus viešojo valdymo			pasitikėjimas valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis (procentais)	39	45	56	Vidaus reikalų ministerija

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
	institucijose ir gerinti jų veiklos valdymą							
2.				aukšta reglamentavimo kokybė	17 vieta Europos Sąjungoje	15 vieta Europos Sąjungoje	13 vieta Europos Sąjungoje	Ministro Pirmininko tarnyba
3.		2.1. Užtikrinti viešojo valdymo procesų atvirumą ir skatinti visuomenę aktyviai juose dalyvauti		gyventojų, žinančių apie galimybes ir būdus, kaip teikti siūlymus viešojo valdymo institucijoms jiems svarbiais klausimais, dalis (procentais)	38 (2012 metų duomenimis)	42	44	Vidaus reikalų ministerija
4.			2.1.1. Užtikrinti viešojo valdymo institucijų veiklos skaidrumą ir viešosios informacijos prieinamumą visuomenei	gyventojų, kurie lankėsi viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainėse, teigiamai vertinančių viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainėse pateikiamos	67	73	80	Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
				informacijos kokybę, dalis (procentais)				
5.				gyventojų, per metus gavusių ar sužinojusių informaciją apie savivaldybės ar seniūnijos veiklą jiems svarbiais klausimais, dalis (procentais)	37	45	50	Vidaus reikalų ministerija
6.			2.1.2. Skatinti visuomenę, ypač nevyriausybines organizacijas ir vietos bendruomenes, dalyvauti viešojo valdymo procesuose	ministerijų surengtų viešųjų konsultacijų visuomenei svarbiais klausimais skaičius	8	kasmet iki 10	kasmet iki 10	Vidaus reikalų ministerija
7.				gyventojų, per metus pareiškusių nuomonę dėl sprendžiamų viešųjų vietos	17	19	21	Vidaus reikalų ministerija

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
				reikalų jiems svarbiu klausimu, dalis (procentais)				
8.		2.2. Užtikrinti visuomenės poreikius atitinkančių paslaugų teikimą		administracinių paslaugų teikimo ir aptarnavimo efektyvumo koeficientas	0,85	0,9	0,95	Vidaus reikalų ministerija
9.			2.2.1. Gerinti paslaugų kokybę taikant subsidiarumo principą ir kuo aktyviau į tai įtraukiant visuomenę	savivaldybių, turinčių piliečių chartijas, dalis (procentais)	0	25	50	Vidaus reikalų ministerija
10.				viešojo valdymo institucijų, atliekančių asmenų apklausas apie paslaugų kokybę, dalis (procentais)	47	60	80	Vidaus reikalų ministerija
11.				mažėjanti fizinio ar juridinio asmens dalyvavimo	0***	-30	0	Vidaus reikalų ministerija

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
				gaunant gyvenimo įvykių elektronines paslaugas našta (procentais)				
12.			2.2.2. Gerinti asmenų aptarnavimo viešojo valdymo institucijose kokybę ir didinti teikiamų paslaugų prieinamumą visuomenei	prašymams išnagrinėti ir sprendimams priimti reikalinga informacija, kurią gauna pats asmens prašymą nagrinėjantis valstybės tarnautojas (procentais)	70	80	96	Vidaus reikalų ministerija
13.		2.3. Stiprinti strateginį mąstymą viešojo valdymo institucijose ir gerinti jų veiklos valdymą		valdymo efektyvumo indeksas	21 vieta Europos Sąjungoje	18 vieta Europos Sąjungoje	15 vieta Europos Sąjungoje	Ministro Pirmininko tarnyba
14.				gyventojų, manančių, kad	26	36	46	Vidaus reikalų ministerija

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
				viešojo valdymo institucijų veikla gerėja, dalis (procentais)				
15.			2.3.1. Diegti į rezultatus orientuotą ir įrodymais grįstą valdymą	viešųjų išlaidų, kurias apima asignavimų valdytojų programų vertinimas ir funkcijų peržiūra, dalis (procentais kasmet)	0***	kasmet 5	kasmet 5	Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija
16.				Vyriausybės priimtų sprendimų, kurių teisinio reguliavimo poveikis vertinamas, dalis (procentais)	7,4 (2012 metų duomenimis)	25	50	Ministro Pirmininko tarnyba
17.				valstybės tarnautojų, kurie yra kompetencijų tinklų dalyviai, dalis (procentais)	0***	7	10	Vidaus reikalų ministerija
18.				viešojo valdymo	0***	20	40	Vidaus reikalų

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
				institucijų, taikančių projektinio ar procesų valdymo metodus, dalis (procentais)				ministerija
19.				viešojo valdymo institucijų, įdiegusių ir diegiančių kokybės vadybos metodus / sistemas, dalis (procentais)	48	70	85	Vidaus reikalų ministerija
20.				atliktų tam tikrų sektorių teisinio reguliavimo peržiūrų – tinkamumo patikrų – skaičius	0	2	3	Ūkio ministerija
21.				viešojo valdymo institucijų atliktų sprendimų teisinio reguliavimo poveikio vertinimų, skirtų administracinei	0	padidėjo 10	padidėjo 20	Ūkio ministerija

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
				naštai ūkio subjektams nustatyti, didėjimas (procentais)				
22.			2.3.2. Nuolat didinti viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumą	pagerėjusių Vyriausybei atskaitingų institucijų bendrųjų funkcijų efektyvumo vertinimo kriterijų dalis (procentais)	0***	65	80	Finansų ministerija
23.				sukurta ir paskelbta valstybės informacinių ir ryšių technologijų sąveikumo sistema	0	pirma versija	peržiūrėta ir paskelbta atnaujinta versija	Vidaus reikalų ministerija, viešojo valdymo institucijos pagal kompetenciją
24.				viešojo valdymo institucijų, įdiegusių konsoliduotus informacinių technologijų valdymo standartus, dalis (procentais)	0***	55	90	Vidaus reikalų ministerija

Eil. Nr.	Strateginis tikslas	Tikslas	Uždavinys	Vertinimo kriterijus	Rodikliai			Vertinimo kriterijaus pasiekimo stebėseną vykdanti institucija**
					Pradinė rodiklio reikšmė*	2016 metų	2020 metų	
25.			2.3.3. Didinti valstybės tarnybos patrauklumą – orientuoti ją į visuomenės poreikius ir veiklos rezultatus, diegti naujoves, didinti jos lankstumą ir kompetenciją	gyventojų, manančių, kad valstybės tarnautojų veikla gerėja, dalis (procentais)	14	25	50	Vidaus reikalų ministerija
26.				viešojo valdymo institucijų, taikančių kompetencijų modelį, dalis (procentais)	0	100	100	Vidaus reikalų ministerija, Valstybės tarnybos departamentas
27.				valstybės tarnautojų, tobulinusių kvalifikaciją, dalis (procentais)	0***	53	57	Vidaus reikalų ministerija, Valstybės tarnybos departamentas

* Pradinė rodiklio reikšmė apskaičiuota naudojant 2011 metų duomenis, jeigu nenurodyta kitaip.

** Renka informaciją apie vertinimo kriterijaus pasiekimo būklę iš institucijų, vykdančių atitinkamas Programos įgyvendinimo priemones, ir kitų duomenų šaltinių, ją apibendrina, vertina ir teikia Programos koordinatoriui.

*** Pradinė rodiklio reikšmė nežinoma. Duomenys apie rodiklio reikšmę bus renkami 2013 metais.

Priedo pakeitimai:
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas
Nr. 1069, 2012-09-05, Žin., 2012, Nr. 106-5373 (2012-09-11), i. k. 1121100NUTA00001069
Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 7 d. nutarimo Nr. 171 "Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos patvirtinimo" pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas
Nr. 292, 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1859 (2013-04-13), i. k. 1131100NUTA00000292
Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 7 d. nutarimo Nr. 171 "Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos patvirtinimo" pakeitimo

3.
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas
Nr. 1027, 2015-09-28, paskelbta TAR 2015-10-01, i. k. 2015-14570
Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 7 d. nutarimo Nr. 171 „Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos patvirtinimo“ pakeitimo